

## بسم الله الرحمن الرحيم

جلسه سی و ششم 1396/10/04

### لزوم پاسخگوئی روشمند به شبهات (35) – آشنایی با فرق کلامی اهل سنت (4)

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين و هو خير ناصر و معين الحمد لله و الصلاة على رسول الله و على آله آل الله لا سيما على مولانا بقية الله و اللعن الدائم على أعدائهم أعداء الله الى يوم لقاء الله.

بحث ما در رابطه با مذاهب کلامی بود. در مورد معتزله که بنیانگذارش واصل ابن عطا متوفای 131 بود صحبت کردیم. فرقه دوم اشاعره است که بنیانگذارش ابوالحسن اشعری متوفای 324 است. فرقه سوم ماتریدیه است که بنیانگذارش ابو منصور ماتریدی متوفای 333 است.

پس بنیانگذاران این مذاهب متوفای 131-324-333 هستند. بنیانگذاران تفکر فرقه وهابیت هم ابن تیمیه متوفای 728 و محمد ابن عبدالوهاب متوفای 1026 هستند.

در مورد شخصیت ابوالحسن اشعری که در آخر قرن سوم است گفته‌اند:

«يؤدُّ احد تلامذة ابرز الشخصيات الاعتزالية ابوعلی الجبائی المعتزلی»

از شخصیت‌های برجسته‌ای که مکتب اعتزال را پروراند و آثار زیادی از خودش باقی گذاشت و نوآوری‌هایی داشت و اصلاحاتی انجام داد ابو علی جبایی متوفای 303 است. او هم دوره نسائی صاحب سنن است و ابو الحسن اشعری که مؤسس مذهب اشعری است در کنار مکتب اعتزال ارتزاق کرده است. محمد ابو زهره در کتاب تاریخ مذاهب اسلامی خودش به طور مفصل در رابطه با اشاعره تقریباً 50-60 صفحه بحث کرده است.

مکتب اشاعره از مکاتبی است که اکثریت فقهای اهل سنت و محدثینشان تابع این مکتب هستند. باقلانی که از استوانه‌های اساسی علم کلام است تابع مکتب اشاعره است. بیهقی که صاحب دلائل النبوة و کتابهای دیگری است؛ ابو حامد غزالی، ابن عساکر صاحب کتاب تاریخ دمشق، عزّ ابن عبدالسلام از فقهای بنام شافعی، قرطبی صاحب تفسیر و آثار دیگر؛ نووی صاحب شرح بر صحیح مسلم، سُبکی که مشهورترین کتابش فتاوی سُبکی است و کتابی علیه ابن تیمیه نوشته است؛ ابن حجر عسقلانی که در رجال و شرح صحیح بخاری، ید طولایی دارد سیوطی که شخصیتی برجسته و صاحب کتاب الدر المنثور و... است، همگی اشعری و تابع ابوالحسن اشعری هستند.

غالب شخصیت‌های برجسته اهل سنت، از نظر کلامی تابع ابو الحسن اشعری هستند شاید بعضی‌ها از نظر فقهی، تابع ابو حنیفه، مالک یا شافعی باشند ولی در کلام تابع ابو الحسن اشعری هستند.

سُبکی می‌گوید:

«قد اجتمع علیها الشافعیة و المالکیة و الحنفیة و فضلاء الحنابلة»

از کتاب‌های مشهور سُبکی طبقات شافعیه کبری است در جلد 3، صفحه 365 ایشان مفصل این بحث را مطرح می‌کند که ابو الحسن اشعری رأی جدیدی نیاورد و مذهب جدیدی بنیانگذاری نکرد و عده زیادی از شخصیت‌های اهل سنت همه تابع ابو الحسن اشعری هستند.

پرسش:

چرا بجای حنابله ، فضلاء الحنابلة گفته است؟

پاسخ:

منظورش این است که همه حنابله تابع اشعری نیستند. بخشی از آنها تابع اشعری هستند. یا عبدالله بن محمد الغنیمان که جزء هیئت عالی افتاء عربستان سعودی و مسئول بخش دراسات عالیہ دانشگاه اسلامی مدینه است کتابی به نام شرح کتاب توحید از صحیح بخاری دارد در جلد 1، صفحه 19 می‌گوید:

«وقد اُنْتُصِبَ إِلَى الْأَشْعَرِيِّ أَكْثَرَ الْعَالَمِ الْإِسْلَامِيِّ الْيَوْمَ مِنْ اتِّبَاعِ الْمَذَاهِبِ الْأَرْبَعَةِ»

اکثر عالم اسلامی از اتباع مذاهب اربعه، تابع ابو الحسن اشعری هستند.

این اعتراف خوبی است! دقت کنید.

«و هم يعتمدون على تأويل نصوص الصفات تأويلاً يصل أحياناً إلى التحريف و أحياناً يكون تأويلاً بعيداً

جداً»

تأويلاتی که این‌ها در نصوص صفات الهی دارند سر از تحريف و تأويلات بعيد در می‌آورد.

«و قد امتلأت الدنيا بكتب هذا المذهب»

دنیا مملو از کتاب‌های اشاعره است.

اتباع اشعری ادعا می‌کنند این‌ها اهل سنت هستند.

جالب این است که می‌گوید با توجه به این‌که اکثر عالم اسلامی، اشعری هستند

«لابد لعلماء الاسلام ورثة رسول الله من مقاومة هذه الطيارات الجارفة»

در برابر این گروه منحرف باید مقاومت کنند و بایستند

«على حسب ما تقتضيه الحال من مناظرات»

با اشعری‌ها که عالم اسلامی طرفدارش است مناظره کنند کتاب تألیف کنند حق را با برهان عقلی و نقلی برای این‌ها بیان کنند اگر این‌ها اصلاح نشدند

«و قد یصل الأمر احياناً إلى شهر السلاح»

به روی این‌ها شمشیر بکشند و بچنگند!

به همین دلیل ما می‌گوییم وهابیت، قبل از اینکه دشمن شیعه باشد، دشمن اهل سنت است. غنیمان اعتراف می‌کند اکثر جهان اسلام (اهل سنت) اشعری هستند و باید با این‌ها مناظره کنیم بر ضد این‌ها کتاب تألیف کنیم اگر نشد اسلحه به دست بگیریم و نابودشان کنیم! این منطق یک وهابی است.

پرسش:

مذهب این آقا چه است؟

پاسخ:

این شخص وهابی است، اشعری، مالکی، حنفی و حنبلی را رد می‌کند. می‌گوید اصلاً این‌ها جزء اسلام نیستند.

در مورد حنفی‌ها، مالکی‌ها، شافعی‌ها می‌گوید اگر کسی معتقد باشد شایسته است از امام مالک تقلید کرد نه از دیگران، یا اگر کسی بگوید شایسته است از امام شافعی تقلید کرد و دیگران شایسته تقلید نیستند، گمراه است و باید با او جنگید.

ابن تیمیه در کتاب مجموع فتاوايش می‌گوید:

«کمن یتعصب لمالك أو الشافعی أو أحمد أو أبي حنيفة»

کتاب و رسائل و فتاوی شیخ الإسلام ابن تیمیة، ج 22، ص 248، اسم المؤلف: أحمد عبد الحلیم بن تیمیة  
الحرانی أبو العباس الوفاة: 728، دار النشر: مكتبة ابن تیمیة، الطبعة: الثانية، تحقیق: عبد الرحمن بن محمد  
بن قاسم العاصمی النجدي

تعصب داشته باشد تعصب یعنی چه؟

«و یری أن قول هذا المعین هو الصواب الذی ینبغی إتباعه دون قول الإمام الذی خالفه»

اگر کسی بگوید من شافعی هستم و قول امام شافعی ینبغی إتباعه نه قول ابو حنیفه و دیگران؛ یا  
کسی حنفی است می گوید قول ابو حنیفه ینبغی إتباعه نه دیگران، - بگوید ینبغی إتباعها نه این که بگوید  
واجب است و تقلید از دیگران حرام است به همین اندازه که بگوید: ینبغی إتباعه -

«فمن فعل هذا كان جاهلا ضالا بل قد يكون كافرا ... يجب أن يستتاب فإن تاب و إلا قتل»

منطق وهابی یعنی همین! کاری ندارد که تو چه مذهبی داری، شیعه هستی؟ حنفی، مالکی، یا  
شافعی هستی؟

می گوید اگر تو تابع مکتب یا فرقه وهابی نشدی خونت هدر است گمراه و واجب القتل هستی! این ها  
به صراحت در مورد مالکی و شافعی چنین نظری دارند. از آن طرف می گوید:

« و ثبت للمفتي أنه قائم مقام النبي»

الموافقات في أصول الفقه، ج 4، ص 248، اسم المؤلف: إبراهيم بن موسى اللخمي الغرناطي المالكي الوفاة:  
790، دار النشر: دار المعرفة - بيروت، تحقیق: عبد الله دراز

ما با مفتی اعظم عربستان سعودی در طائف در سال 82 حدود یک ساعت مناظره داشتیم.

«إن المفتي قائم مقام النبي في الأمة»

مفتی اعظم ما، قائم مقام پیغمبر در امت است.

امام مالک که مفتی نیست! آقای شافعی مفتی نیست! احمد ابن حنبل و مالک هم مفتی نیستند!

فقط ما مفتی هستیم!

یک فتوایی را ایشان جدیداً صادر کرد که هرگونه تظاهرات علیه حاکمان کشورهای اسلامی حرام و خلاف شرع است! قبل از این هم یک فتوایی را افاضه فرمودند! تظاهرات علیه اسرائیل حرام و خلاف شرع است ولی اگر حاکمان اسلامی، در کنار ترامپ رقص شمشیر داشته باشند و بازی کنند و برقصند این عین توحید است! یا اگر برای تقویت حکومت نحس آل سعود تظاهرات کنند هیچ اشکالی ندارد!

از آن طرف هم می‌گوید

«لاینبغی لأحد من الناس العدول عن طريقة آل الشيخ»

شیخ عبدالعزیز آل شیخ مفتی اعظم‌شان است

«فإنه الصراط المستقیم!»

صراط مستقیم، صراط آل شیخ است! نه شافعی و مالکی و حنفی!

«الذی من حادّ عنه فقد سلک طریق اصحاب الجحیم»

هر کس با راه و روش مفتی اعظم عربستان آقای آل شیخ مخالفت کند وارد آتش جهنم خواهد شد!

الدرر السنیة فی الکتب النجدیة - (ج 20 / ص 377)

پرسش:

خاندان این آقا مفتی بودند.

## پاسخ:

نه، شیخ عبدالعزیز مفتی اعظم‌شان است به دودمان محمد ابن عبدالوهاب، آل شیخ می‌گویند. و به آن‌ها آل سعود می‌گویند. این‌ها در 1157 در درعیه اطراف ریاض عهد و پیمانی بستند، فتوا دادن از محمد ابن عبدالوهاب قتل و غارت هم از محمد ابن سعود، پشتیبانی هم با نظامیان انگلیس! اموالی که به دست می‌آورند خمسش را به محمد ابن عبدالوهاب بدهند چهار پنجمش را هم محمد ابن سعود داشته باشد و این قضیه استمرار دارد.

دقت کنید که این‌ها چه می‌کنند و برنامه‌های‌شان چیست؟

نسبت به مذاهب اسلامی می‌گوید هر کس روی هر یک از مذاهب اسلامی تعصب داشته باشد و تبعیت یکی از آنها را غیر از دیگری قبول داشته باشد،

«ضال مضلّ بل کافر بل یجب قتله»

ولی نسبت به مفتی اعظم خودشان ، نه!

«فإنه الصراط المستقیم الذی من حادّ عنه فقد سلک طریق اصحاب الجحیم»

الدرر السنیة فی الکتب النجدیة - (ج 20 / ص 377)

«إن المفتی قائم مقام النبی فی الأمة»

این چند موردی را که خدمت‌تان عرض کردم خوب به ذهن بسپارید این‌ها بیت القصیر بحث با یک

فریب خورده وهابی است که به عنوان یک آدم متجدد می‌گوید من سلفی شدم.

پرسش:

آیا این حرف که مفتی قائم مقام نبی در امت است شبیه حرف ولایت مطلقه در شیعه نیست؟

پاسخ:

اتفاقاً یکی از اشکالات ما همین است این‌ها به ولایت فقیه اشکال می‌کنند می‌گویند: ولایت فقیه، دیکتاتوری است. ما به هیچ وجه نمی‌گوییم ولی فقیه، قائم مقام پیغمبر در امت است بلکه ما معتقدیم ولی فقیه، مجتهد نایب از طرف حضرت ولی عصر (عج الله تعالی فرجه الشریف) است.

«مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالِفًا عَلَى هَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلِّدُوهُ»

وسائل الشیعة؛ ج 27؛ ص 131، شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، مؤسسه آل البيت عليهم السلام - قم،

چاپ: اول، 1409 ق

یا:

«من نظر فی حلالنا و حرامنا فقد جعلت حاکماً»

ما ادله متعدد داریم که امام معصوم می‌فرماید: در زمان غیبت، این‌ها از طرف من وکالت دارند، اگر ولایت هم دارند ولایت از طرف ائمه است. البته با شروطی که بیان فرمودند.

«مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالِفًا عَلَى هَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ»

ولی این‌ها چه؟ شما جنایاتی که امروز تحت عباى مفتی اعظم انجام می‌شود را ببینید. فتوا صادر

می‌کند هرگونه تظاهرات علیه اسرائیل انجام شود حرام است.



فلسطینی‌ها که دیگر شیعه نیستند که بگویند دشمن هستند و باید کشته شوند. شاید یک یا دو درصد آنها شیعه باشند و بقیه همه از اهل سنت هستند. چه بسا در میان‌شان نواصب هم وجود دارند گرچه خیلی اندک هستند.

کلیپی است که یکی از سربازان درجه‌دار اسرائیلی گلوی یک بچه شش هفت ساله را زیر پا فشار می‌دهد و او را خفه می‌کند بعد رویش می‌شیند خون از دماغ و دهان این بچه شش هفت ساله جاری می‌شود همه این‌ها را می‌بینند.

آن وقت این مفتی اعظم می‌گوید تظاهرات علیه این‌ها حرام است.

تظاهرات علیه دولت‌های عربی حرام است! شما که می‌گویید تظاهرات علیه دولت‌های عربی حرام است چرا تظاهرات علیه دولت بشار اسد را واجب می‌دانید؟! چرا می‌گویید ما باید تمام هزینه‌های قیام و آدم کشی علیه حکومت بشار اسد را تأمین کنیم؟!

می‌گویید حکومت عراق و یمن باید ساقط بشود، این سیاست یک بام و دو هوا است اگر شما طبق نبی مکرم دارید فتوا می‌دهید و

### «قائِمُ مقامِ النبی»

هستید به قول خودتان پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله می‌گوید هرگونه قیام علیه حاکم در کشور اسلامی چه ظالم و چه کافر باشد حرام و خلاف شرع است.

اگر حرف پیامبر صلی الله علیه وآله و سلم این است همه جا شما همین فتوا را بدهید و اگر جایز است رأی پیغمبر صلی الله علیه وآله عوض شود و قائم مقام پیغمبر از ولایت تشریحی خودش استفاده کرده و حکم جدیدی را القاء کرده آن یک بحث دیگری می‌شود!

## پرسش:

در این جا این ها با سیاست، موضوع سازی می کنند مثلاً تظاهرات بر علیه اسرائیل را حرام می دانند و از آن طرف رسماً اعلام می کنند شیعیان به مراتب خطرناک تر از اسرائیل در رابطه با حاکمیتی مثل ریاض هستند.

این طوری موضوع سازی می کند تا حکومت شان را حفظ کنند، لذا است که حلال و حرام تظاهرات را تشخیص می دهد که در کجا باید حلال و در کجا باید حرام باشد به نظر شما چطور است؟

## پاسخ:

در برابر این احادیث نهی از قیام در برابر حاکم اسلامی باید از خودشان دفاع کنند.

این فتوای ابن تیمیه است که می گوید:

«لا يخرج على ولاة أمور المسلمين بالسيف و أن من لم يكن مطيعاً لولاة الأمور مات ميتة جاهلية»

منهاج السنة النبوية، ج 1، ص 111، اسم المؤلف: أحمد بن عبد الحليم بن تيمية الحراني أبو العباس الوفاة:

728، دار النشر: مؤسسة قرطبة - 1406، الطبعة: الأولى، تحقيق: د. محمد رشاد سالم

دیگر فرقی نمی کند که حاکم بشار اسد باشد یا پادشاه عربستان.

مقبل بن هادی از مفتیان سرشناس عربستان سعودی می گوید:

«فالخروج على الحاكم يعتبر فتنة فبسببه تسفك الدماء و يضعف المسلمون حتى لو كان الحاكم

كافراً»

حاکم اسلامی، کافر هم باشد خروج و قیام علیه او حرام است

پرسش:

آیا نرم افزار جامع الکبیر این کتابها را دارد؟

پاسخ:

نه، مکتبه شامله دارد آنها هر هفته دویست، سیصد کتاب را آپدیت می کنند.

بدبختی ما این است که بعضی از مراکز علمی ما مثل مرکز علوم کامپیوتری که وابسته به بیت مقام معظم رهبری حفظه الله تعالی هست، چند میلیارد ردیف بودجه دولتی دارد. نرم افزارهایی که تولید می کنند همه پولی است. حتی شما از اینترنت بخواهید کتاب را دانلود کنید باید پول بدهید.

از بیست سال قبل من به این آقایان اعتراض کردم آن زمانی که آقای هاشمی شاهرودی حفظه الله تعالی عضو هیئت مدیره شان بود و آقای سید طه هاشمی رئیس اینها بود گفتم این روش، روش درستی نیست.

گفتم محصولات شما برای کارخانه دارها، سرمایه دارها، فرمانداران، استانداران نیست محصول کار شما برای طلبه ها است که حقوق و شهریه زیادی ندارند.

همین دو سه ماه قبل یک جایی دعوت بودیم 3-4 نفر از این بزرگوران در آنجا حضور داشتند به آنها گفتم چرا این رویه را ادامه می دهید؟

اینها اگر یک کتابی هم روی اینترنت می گذارند روی تمام صفحات کتاب می چسبانند که این را ما عکس گرفتیم و روی اینترنت قرار دادیم! ولی در اینترنت وقتی مکتبه شامله را شما باز کنید بلافاصله

به شما اعلام می‌کند که الان من آماده هستم دوپست، سیصد یا پانصد کتاب اضافه کنم، این یک نرم افزاری است که یک وهابی سلفی نوشته آن هم نرم افزار ما است!

البته خدا به حق زهرا روح بزرگ آیت‌الله العظمی گلپایگانی را شاد کند و آیت‌الله العظمی سیستانی را هم عزت فزون‌تر از آنچه که در نظرش است بدهد. الحق والانصاف در برابر نرم افزارهای علوم اسلامی نرم افزار مکتبه اهل‌بیت برای شیعیان آبرو شده است.

نسخه جدیدش که در حال تولید است شاید نزدیک به سیصد هزار جلد کتاب دارد.

نرم افزار مکتبه اهل‌بیت سرعت سرچ آن از همه نرم افزارها هم مکتبه شامله و هم جامع کبیر و... بیشتر و بهتر است.

خدا حضرت آیت‌الله کورانی را حفظ کند. این بزرگوار تقریباً یک دو سالی است که تلاشهای فراوانی در این راستا داشتند و در تلاشند با برنامه نویسی جدید نسخه کامل‌تر و بهتری از نرم افزار مکتبه اهل بیت ارائه بدهند.

در لوامع الأنوار صفارینی که از کتاب‌های معتبر کلامی اهل سنت است در جلد 1، صفحه 73 می‌گوید:

«اهل السنة والجماعة ثلاث فِرَقٍ...»

الاثریة اهل حدیث، امام‌شان احمد ابن حنبل است اشعریه امام‌شان ابو الحسن اشعری است ماتریدیہ امام‌شان ابو منصور ماتریدی است، البته ماتریدی با اشعری خیلی تفاوت ندارند شاید در ده درصد با هم اختلاف داشته باشند.

دکتر طیب شیخ الأزهر رسماً اعلام می‌کند عقیده الأزهر شریف عقیده اشعری و ماتریدی است و سلفی‌های جدید خوارج عصر ما هستند. خیلی جالب است و این مطلب در سایت‌شان هم هست.

«وأن السلفيين الجدد هم خوارج العصر»

پرسش:

خوارج این زمان با خوارج آن زمان چه فرقی دارد؟

پاسخ:

هیچ فرقی ندارد خوارج، خوارج هستند ولی آنها خوارج را منحصر به زمان امیر المؤمنین علیه السلام می‌کنند، ما می‌گوییم در دوران اموی‌ها و عباسی‌ها هم خوارج وجود داشتند. و این‌ها هم جزو خوارج بودند.

این را بدانید که وهابی‌ها از اشاعره به عنوان یک فرقه‌ی منحرف تعبیر می‌کنند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته